

Daňové a právní zprávy

leden 2025

Shape the future
with confidence

<u>Úvodník</u>	<u>02</u>	<u>Novely</u>	<u>05</u>	<u>Právo</u>	<u>08</u>	<u>DPH</u>	<u>11</u>
Nový rok se zdanitelnou měnou a osvobozeným kryptem		Telegrafický přehled aktuálních daňových novel		Vítaná rozhodnutí soudů ve vztahu k elektronickým podpisům		Předčasné ukončení smlouvy z pohledu judikatury SDEU	
<u>Judikátové okénko</u>	<u>15</u>	<u>Judikátové okénko</u>	<u>17</u>				
Černá kronika daňového plánování		Nejvyšší správní soud k tématu uznatelnosti úroků při refinancování					

Jana Wintrová
jana.wintrova@cz.ey.com
+420 731 627 020

Nový rok se zdanitelnou měnou a osvobozeným kryptem

Vítáme vás v novém roce. Vánoční svátky jsou pryč a v daňovém/účetním světě přichází období, které nahrazuje čas pohody a rozjímání... něčím radikálně jiným.

Čeká nás řada výzev - od těch standardních, jako jsou účetní závěrky, reportingy, daňová podání/hlášení, až po čerstvé novinky v podobě všeho, co souvisí s tzv. dorovnávacími daněmi (nebo chcete-li Pilířem 2). Většina poplatníků nedočkavě trne, jak dopadne testování bezpečných přístavů na ostrých číslech právě skončeného roku 2024. Termín prvního hlášení pro finanční úřad je sice stále relativně daleko, auditor se však prvních kalkulací začne dožadovat mnohem dříve.

Významné novinky nás v tomto roce čekají i v oblasti zdanění fyzických osob. O zavedení limitu pro osvobozený příjem z prodeje cenných papírů (včetně zajímavé možnosti přecenění stávajících pozic k poslednímu dni roku 2024) jsme vás informovali průběžně v minulém roce.

Těsně před koncem roku nám však zákonodárce k této změně přibalil ještě jeden nečekaný dárek - daňové osvobození příjmů z prodeje kryptoaktiv.

Zjednodušeně - nakonec byl (jednohlasně!) poslanci schválen návrh, který by měl zavést časový test pro osvobození příjmů z prodeje kryptoaktiv obdobně, jako je tomu u cenných papírů. Jedná se tedy obecně o 3letý test s tím, že nový 40milionový limit pro osvobození příjmů dle časového

testu pro podíly v obchodní korporaci/cenné papíry by se vztahoval také na příjmy z prodeje kryptoaktiv (tj. jedná se o společný limit pro tyto příjmy). Vedle toho by se podobně jako u cenných papírů zavedl hodnotový osvobozovací limit pro příjmy z prodeje kryptoaktiv v úhrnu za období nepřesahující 100 000 Kč.

Tato změna přináší (minimálně z našeho pohledu) zajímavý jev: specifické osvobození zisku z investice do cizí měny bylo minulý rok pro zjednodušení zákona zrušeno, zatímco specifické osvobození zisku z investice do kryptoměny bude zavedeno. Souběh těchto dvou úprav se jeví jako těžko pochopitelný snad každému kromě zákonodárce.

Praktická aplikace tohoto nového osvobození navíc už teď s sebou přináší spoustu otázek a podnětů k zamyšlení, jako např.:

Co přesně je (a není) kryptoaktivum?

S ohledem na absenci jakékoliv definice v českých právních předpisech bude zřejmě rozhodující vymezení pojmu v přímo použitelném předpisu

Evropské unie upravujícím trhy kryptoaktiv. Již tady ale vzniká řada nejasností. Nařízení se vztahuje jen na některé typy kryptoaktiv a ze své působnosti řadu dalších vyjímá. Bude se tedy daňové osvobození vztahovat i na tyto jiné typy kryptoaktiv?

Další výkladové nejasnosti vyvolává úprava, podle níž se časový test nepřerušuje při sloučení nebo splnutí kryptoaktiv. Může taková situace vůbec nastat? Proti závěru o obsolentním ustanovení stojí uznávaná (i když příznivě si, že trochu teoretická...) koncepce racionálního zákonodárce. Na základě této koncepce zákonodárce zásadně nevytváří pravidla bez normativního významu. Účastníci trhu s kryptoaktivy jsou však povětšinou lidé pokrokoví a s notnou dávkou invence, tak se jen můžeme těšit, jaké nové situace nám toto pravidlo v budoucnosti přinese.

Co bude považováno za dostatečné prokázání o nabytí kryptoaktiva?

Druhá, pro praktické uplatnění daňového osvobození neméně palčivá otázka. Prokazování čehokoliv se v daňové praxi ukazuje jako náročná disciplína. V případě kryptoaktiv, kde jen menší část obchodů probíhá na burze nebo jiném neanonymním trhu, může být předložení přesvědčivého důkazu o tom, kdy a za jakou cenu poplatník dané kryptoaktivum nabyl, téměř nemožné. Důkazní břemeno přitom (jako ve většině případů) leží na poplatníkovi.

Ztráty z prodeje kryptoaktiv

Na první pohled nemusí být zcela intuitivní ani skutečnost, že zdanění podléhá hrubý příjem, nikoliv čistý zisk. Zákon sice obecně umožňuje uplatnit si proti hrubému příjmu nabývací cenu, předpokladem je však opět její jednoznačné prokázání poplatníkem. I ztrátové obchody tedy obecně (pokud není aplikováno osvobození) podléhají zdanění. Částka hrubého příjmu bude rozhodující také pro posouzení výše zmíněného limitu 100

000 Kč, resp. 40 milionů. Pokud už se ztrátu podaří prokázat, budeme se (obdobně jako v případě investičních instrumentů) trápit s (ne)možností uplatnit ztrátu z prodeje kryptoaktiv proti ziskům realizovaným v budoucích obdobích. Bude však možné takovou ztrátu započíst alespoň proti ziskům realizovaným z prodeje jiných kryptoaktiv ve stejném období?

Odkdy?

Legislativní proces zatím ještě nebyl dokončen, a tak je otázkou, odkdy bude možno tuto úpravu použít.

Netrpělivě čekáme, co nám v této oblasti praxe přinese.

V každém případě Vám přejeme úspěšný rok 2025, ať Vám přinese nejen zdanitelné zisky z měnových operací a osvobozené zisky z kryptoaktiv.

Tato změna přináší (minimálně z našeho pohledu) zajímavý jev: specifické osvobození zisku z investice do cizí měny bylo minulý rok pro zjednodušení zákona zrušeno, zatímco specifické osvobození zisku z investice do kryptoměny bude zavedeno.

Novely

Telegrafický přehled aktuálních daňových novel

Níže vám přinášíme neúplný telegrafický přehled aktuálního stavu vybraných daňových novelizací.

Novely již schválené a vyhlášené:

- ▶ *Novela DPH ([461/2024](#))*
 - ▶ obsahuje změny např. v oblasti oprav odpočtu daně u nedobytných pohledávek, zkrácení lhůty pro uplatnění nároku na odpočet či v oblasti nemovitostí / stavebnictví (s posunutou účinností),
 - ▶ blíže např. související [informace](#) GFŘ.
- ▶ *Novela spotřebních daní ([462/2024](#))*
 - ▶ obsahuje např. revizi pravidel pro vrácení a osvobození od daně či procesů elektronizace,
 - ▶ podrobněji např. [přehled](#) MF.
- ▶ *Novela zákona o zaměstnanosti ([470/2024](#))*
 - ▶ obsahuje např. zavedení samostatného limitu pro osvobození tzv. zdravotních zaměstnaneckých benefitů do výše průměrné mzdy či „nápravu“ režimu dohodáňů,
 - ▶ blíže např. [zde](#) či [zde](#).

- ▶ *Novela zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie ([480/2024](#))*

- ▶ obsahuje mj. úpravu filmových pobídek.

Novely dosud schválené (jen) poslanci:

- ▶ *Sněmovní tisk [694](#) - změny zákonů v souvislosti s implementací předpisů EU v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti*
 - ▶ obsahuje mj. zavedení časového a hodnotového osvobozovacího testu pro některá kryptoaktiva.
- ▶ *Sněmovní tisk [716](#) - novela zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině*
 - ▶ obsahuje např. modifikaci daňového režimu akciových/opčních plánů či úpravu podmínek pro sčítání spořicí doby pro účely posouzení doby trvání daňově podporovaného produktu spoření na stáří,
 - ▶ blíže např. [zde](#).

- ▶ *Sněmovní tisk [727](#) - novela zákona o někt. opatř. v souv. s ozbroj. konf. na Ukrajině*
 - ▶ obsahuje mj. prodloužení navýšených odečtů u darů až do roku 2026 či úpravu imigračních aspektů relevantních pro ukrajinské a ruské občany,
 - ▶ blíže např. [zde](#) a [zde](#).
- ▶ *Sněmovní tisk [656](#) - novela energetického zákona*
 - ▶ obsahuje změnu daňového opisování fotovoltaik.

Novely dosud neschválené:

- ▶ *Sněmovní tisk [783](#) - novela zákona o dorovnávacích daní a zákona o účetnictví,*
- ▶ *Sněmovní tisk [784](#) - novely mj. daňového řádu, spotřebních daní, silniční daně,*
- ▶ *Sněmovní tisk [781](#) - novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní (DAC8),*
- ▶ *Nový zákon o účetnictví a související implementační novela.*

V případě dotazů kontaktujte poradenský tým EY, se kterým spolupracujete.

Právo

Ondřej Havránek

ondrej.havranek@cz.eylaw.com

+420 703 891 387

František Schirl

frantisek.schirl@cz.eylaw.com

+420 704 865 137

Matěj Plšek

matej.plsek@cz.eylaw.com

+420 731 627 189

Vítaná rozhodnutí soudů ve vztahu k elektronickým podpisům

Městský soud v Praze a Krajský soud v Praze vydaly dvě zajímavá rozhodnutí týkající se použitelnosti tzv. prostých elektronických podpisů.

Právní úprava elektronického podepisování je na úrovni EU sjednocena nařízením eIDAS, které rozlišuje několik úrovní elektronických podpisů, od kvalifikovaného elektronického podpisu, který je vytvářen kvalifikovaným hardwarovým prostředkem a je založen na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis, až po prostý elektronický podpis, který může být představován např. připojením jména a příjmení na závěr e-mailové zprávy, naskenovanou kopií vlastnoručního podpisu nebo kliknutím na tlačítko potvrzující projev vůle. Základní východisko právní úpravy elektronického podepisování je, že jakákoliv z výše uvedených forem elektronického podpisu je dostačující pro splnění písemné formy právního jednání v případě právního jednání mezi „soukromými“ osobami (tj. s výjimkou komunikace se státními orgány).

Nařízení eIDAS je přímo aplikovatelné v jednotlivých členských státech EU. I přesto české soudy dosud rozhodovaly velmi nekonzistentně a často prostému elektronickému podpisu odmítaly přiznat právní účinky, byť mezi odbornou veřejností o dostatečnosti prostého elektronického podpisu nebylo sporu. Některé nižší soudy však setrvale vyžadovaly některou z vyšších kategorií elektronických podpisů, aby právní jednání mohlo být považováno za „právně relevantní“.

Nyní však Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 10. září 2024, č. j. 54 Co 217/2024-259, potvrdil, že prostý elektronický podpis je přípustným způsobem, jak podepsat smlouvu. Tento názor vyslovený v rozhodnutí není sám o sobě zlomový, neboť mezi odbornou veřejností o přípustnosti prostého elektronického podpisu nebylo sporu. Rozhodnutí je však velmi důležité proto, že se jedná o rozhodnutí soudu odvolacího. Rozhodnutí odvolacích soudů jakožto vyššího článku soudní soustavy mají větší šanci, že budou respektována ze strany prvostupňových soudů, přičemž rozhodnutí odvolacích soudů ohledně této problematiky bylo dosud minimum. Dalším důvodem, proč na toto rozhodnutí upozorňujeme, je, že Městský soud v Praze v rámci rozhodnutí výslovně aprobuje podepisování prostřednictvím aplikace DocuSign, tedy jedné z nejčastěji používaných platform pro elektronické podepisování. Podpisy prostřednictvím základní verze aplikace DocuSign totiž představují ve smyslu nařízení eIDAS prosté elektronické podpisy.

Vedle toho je však vždy nutné mít na paměti rovinu důkazní. Městský soud v Praze jedním dechem připomněl, že v případě prostého elektronického podpisu je nutné prokázat jednak identitu podepisující osoby, jednak to, že podpisem došlo k projevu vůle této osoby. Na posuzovaném případě demonstroval, že tyto atributy lze mnohdy dovodit z následného chování stran při plnění závazku.

Nelze tak nabádat k tomu, aby veškerá soukromoprávní právní jednání byla činěna za použití prostého elektronického podpisu, zejména z výše uvedených důvodů a kvůli možným problémům s dokazováním, přesto tam, kde lze výše uvedená kritéria splnit, není důvod se prostých elektronických podpisů obávat. U vyšších forem elektronických podpisů je vyšší šance, že v případě sporu bude strana dovolávající se pravosti podpisu schopna unést důkazní břemeno.

Obdobnou záležitostí se zabýval Krajský soud v Praze v svém rozsudku ze dne 4. září 2024, č. j. 26 Co 150/2024-72. V tomto rozsudku soud zkoumal, zda reklamace vady díla, která na základě předchozí dohody stran musí být učiněna v písemné formě, může být platně učiněna i prostřednictvím e-mailu.

V uvedeném případě dospěl krajský soud k závěru, že připojením identifikačních údajů na závěr e-mailových zpráv naplnili zástupci stran podmínky „prostého“ elektronického podpisu (který nařízení eIDAS vymezuje jako „*data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání*“), a tím rovněž dodrželi sjednanou písemnou formu reklamace.

Uvedené rozsudky představují krok správným směrem ve vztahu k otázce právní relevance prostých elektronických podpisů, přesto by bylo vhodné, kdyby tuto otázku vyřešil Nejvyšší soud ČR. Dle dostupných informací si je Nejvyšší soud České republiky roztříštěné rozhodovací praxe vědom a čeká, až se k němu otázka elektronického podepisování dostane v rámci konkrétního dovolání. Nezbývá než doufat, že se tak stane co nejdříve.

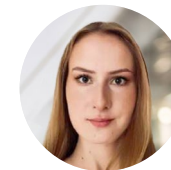
V případě dalších dotazů se, prosím, obraťte na autory článku nebo na další členy advokátní kanceláře EY Law či týmu EY, se kterými spolupracujete.

Městský soud v Praze v rámci rozhodnutí výslovně aprobuje podepisování prostřednictvím aplikace DocuSign, tedy jedné z nejčastěji používaných platforem pro elektronické podepisování.

DPH

Ivana Krylová
ivana.krylova@cz.ey.com
+420 731 627 005

Lenka Doležalová
lenka.dolezalova@cz.ey.com
+420 730 813 639

Předčasné ukončení smlouvy z pohledu judikatury SDEU

Soudní dvůr EU (SDEU) nedávno rozhodl ve věci C 622/23, že platba za předčasné ukončení smlouvy o dílo (stavební projekt) podléhá DPH. Danou problematikou se SDEU nezabýval poprvé, i když ne vždy došel ke stejným závěrům. Pojďme si předmětná rozhodnutí připomenout.

SDEU opakovaně potvrdil, že platby spojené s předčasným ukončením smluv podléhají DPH. Tyto platby jsou považovány za úplatu za poskytnuté služby, a to bez ohledu na to, zda zákazník dané služby plně využil, nebo ne. Těmto rozsudkům však předcházelo jiné „sporné“ rozhodnutí.

C-277/05 Société thermale d'Eugénie-les-Bains

Ve svém nejstarším rozsudku *Société thermale d'Eugénie-les-Bains* SDEU řešil otázku, zda byla poskytnuta služba rezervace ubytování, pokud se host nedostavil. Na rozdíl od pozdější judikatury dospěl SDEU k závěru, že služba poskytnuta nebyla, protože poskytnutá nevratná záloha měla povahu jistiny směřující k motivaci smluvních stran smlouvu dodržet. Dalším argumentem SDEU bylo, že rezervaci bylo možné vytvořit i bez poskytnutí zálohy. Poskytnutá záloha tak v daném případě dle SDEU představovala náhradu škody vzniklé poskytovateli služeb z důvodu zrušení rezervace zákazníkem (hostem).

Závěry rozsudku *Société thermale* byly opakovaně překonány pozdější judikaturou SDEU.

C-250/14 Air France-KLM a C-289/14 Hop!-Brit Air

Ve spojených případech *Air France-KLM* a *Hop!-Brit Air* spočíval spor v otázce, zda leteckým společnostem vznikla povinnost odvést DPH z úplat za prodané, ale nevyužité, letenky, nebo zda se v daném případě jedná o náhradu škody, která nepodléhá DPH. Dle SDEU letecká společnost uskutečnila plnění, ke kterému se zavázala, pouhou skutečností, že cestujícímu umožnila mít prospěch ze splnění závazků vyplývajících ze smlouvy o letecké přepravě. Odtud dovozujeme, že taková služba je poskytnuta posledním okamžikem, kdy pasažér mohl nastoupit na let (uzavřením brány). Letecká společnost tak uskutečňuje služby přepravy i v případě, že tohoto práva cestující nevyužije. Cena letenky je proto odměnou za poskytnutou službu a podléhá DPH.

C-295/17 MEO - Serviços de Comunicações e Multimédia SA

V rozsudku MEO byly poskytovány telekomunikační služby zákazníkovi společností MEO na sjednanou dobu. V případě, že zákazník odstoupil od smlouvy dříve, stále musel společnosti MEO uhradit celou sjednanou částku, stejně jako kdyby služby využíval až do konce trvání smlouvy. Společnost MEO byla připravena poskytovat služby po celou nasmulovanou dobu a bylo pouze na zákazníkovi, zda služeb využije až do konce. Stanovená úplata za telekomunikační služby musí být proto dle SDEU předmětem DPH jakožto odměna za poskytnuté služby. Zároveň je pro účely stanovení DPH nepodstatné, jak se tato úplata formálně označuje.

C 242/18 UniCredit Leasing

SDEU v dalším rozsudku *UniCredit Leasing* potvrdil, že odškodnění, které v daném případě nahrazuje všechny leasingové splátky, které jsou v okamžiku předčasného ukončení leasingové smlouvy okamžitě splatné, musí být považováno za odměnu za poskytnutí leasingu, která podléhá DPH. Ani v tomto případě se podle SDEU nejedná o náhradu škody mimo režim DPH.

C 43/19 Vodafone Portugal

Stejně závěry plynou také z rozsudku *Vodafone Portugal*. I zde zákazníci uzavřeli se společností Vodafone smlouvy o poskytování služeb a využívání produktů na sjednané období. Částky stanovené ve smlouvách byly splatné, a to i v případě nedodržení smluvené doby zákazníkem (obdobně jako v rozsudku MEO). Dle SDEU poskytnutí služeb i produktů uvedených ve smlouvách musí být považováno za poskytnutí služby za úplatu. SDEU potvrdil s odkazem na dřívější rozsudky (*MEO* a *UniCredit Leasing*), že při předčasném ukončení smlouvy existuje přímá souvislost mezi službou poskytnutou zákazníkovi a skutečně získanou protihodnotou. Za protihodnotu získává zákazník právo mít prospěch ze splnění závazků poskytovatelem služeb bez ohledu na to, zda tohoto práva zákazník využije. Poskytovatel služeb tak

poskytuje tuto službu již tím, že zákazníkovi umožní, aby této služby využil. Existence výše uvedené přímé souvislosti proto není dotčena skutečností, že zákazník uvedeného práva nakonec nevyužije.

C 622/23 rhtb

V nejnovějším rozsudku ve věci *rhtb* bylo dle SDEU stěžejní, že odběratel bezdůvodně odstoupil od smlouvy, přičemž dodavatel již započal své (stavební) práce a byl připraven je dokončit. Dodavatel požadoval smluvně stanovenou odměnu sníženou o částky uspořené z důvodu neuskutečnění díla. Odměna tak dle SDEU představuje úplatu za poskytnutou službu a nelze ji považovat za paušální náhradu sloužící k odškodnění za utrpěnou újmu.

Tímto rozsudkem SDEU navázal na předchozí judikaturu SDEU (*MEO*, *Vodafone Portugal*, *UniCredit Leasing*). Zároveň se vymezil proti závěrům v rozsudku *Société thermale*. V případě *Société thermale* podle SDEU neexistovala přímá souvislost mezi poskytnutou službou a protiplněním, jelikož rezervace pokoje nepředstavuje autonomní a individualizovatelnou službu. Nevratná záloha proto představovala paušální náhradu sloužící k odškodnění poskytovatele služeb v důsledku odstoupení zákazníka od smlouvy, a nikoliv odměnu za dotčené služby. Argumenty, kterými se SDEU ve svých pozdějších rozsudcích snaží od situace v případě *Société thermale* odlišit, ale spíše pokulhávají.

Koordinační výbor MF a KDP ČR

U příspěvku 597/18.05.22 *Uplatňování DPH u předčasného ukončení dodávek energie či nedodání smluveného množství*, projednaného v rámci Koordinačního výboru, GŘ uzavřelo, že předmětné kompenzace podléhají DPH. Příspěvek se opíral o závěry rozsudků MEO a Vodafone Portugal. Na rozdíl od případů projednávaných před SDEU se však jednalo o situaci nedodání zboží (nikoli služby).

Závěrem

Platba za předčasné ukončení smlouvy bude zpravidla představovat odměnu za poskytnuté plnění podléhající dani. Přetrvává však určitá pochybnost, zda taková platba představuje úplatu za samostatnou službu (poskytnutí práva) nebo zda se jedná o součást odměny za původní plnění. To má vliv na správnost uplatnění DPH, tedy zda má být použita základní nebo snížená sazba, případně režim přenesení daňové povinnosti. Formální označení platby (jako například náhrada, odškodnění, smluvní pokuta, poplatek apod.) nemá na posouzení uplatnění DPH vliv.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, kontaktujte prosím autorky článku nebo svůj oblíbený poradenský tým.

Platba za předčasné ukončení smlouvy bude zpravidla představovat odměnu za poskytnuté plnění podléhající dani. Přetrvává však určitá pochybnost, zda taková platba představuje úplatu za samostatnou službu (poskytnutí práva) nebo zda se jedná o součást odměny za původní plnění. To má vliv na správnost uplatnění DPH, tedy zda má být použita základní nebo snížená sazba, případně režim přenesení daňové povinnosti.

Judikátové okénko

A close-up, high-angle photograph of a wooden gavel resting on a stack of books. The gavel is the central focus, with its head and handle clearly visible. The books are stacked in a way that creates a sense of depth and texture. The lighting is dramatic, highlighting the grain of the wood and the edges of the pages. The overall tone is professional and authoritative.

Michaela Felcmanová
michaela.felcmanova@cz.ey.com
+420 603 577 910

Ondřej Futera
ondrej.futera@cz.ey.com
+420 735 729 371

Černá kronika daňového plánování

Rozsudkem Krajského soudu v Brně byla zamítnuta žaloba společnosti na dodatečné výměry na daň z příjmů fyzických osob. Soud potvrdil názor správce daně, že příjmy poskytované zaměstnanci jako pravidelná měsíční zápůjčka měly být považovány za dorovnání mzdy.

Podrobněji

V letech 2016 a 2017 zaměstnala společnost zaměstnance na pozici obchodního ředitele s hrubou mzdou ve výši minimální mzdy. Kromě této mzdy mu byly vypláceny pravidelné měsíční platby mnohonásobně převyšující dohodnutou hrubou mzdu. O těch společnost tvrdila, že byly poskytnutou zápůjčkou na budoucí podíl na zisku. Dividendy by zaměstnanci plynuly z akcií, které měly být na tohoto zaměstnance v budoucnu převedeny, a to po dokončení rozvodového řízení, kterým zaměstnanec v té době procházel.

Společnost argumentovala, že cílem této transakce bylo poskytnout zaměstnanci kapitálový příjem tak, jak to probíhalo u ostatních členů managementu, kteří již akcionáři společnosti byli a měli tak kromě měsíční minimální mzdy nárok na výplatu dividend.

Z dohody o převodu akcií nakonec sešlo kvůli vnitřním neshodám mezi akcionáři a zaměstnanci byla zápůjčka zcela odpuštěna.

Spornou otázkou tedy bylo, zda vyplacené finanční částky měly být považovány za příjem ze závislé činnosti a podléhat zdanění, nebo zda se jednalo o zápůjčku s očekáváním budoucího podílu na zisku. Ta by jako taková nebyla zdaněna. Společnost mimo jiné argumentovala, že pokud by bylo uvažováno o zdanitelném příjmu zaměstnance z titulu zápůjčky, vznikl by tento příjem až odpuštěním této zápůjčky, nikoliv měsíčními platbami.

Správce daně i Odvolací finanční ředitelství shodně označili již pravidelné měsíční platby za příjem ze závislé činnosti. Trvali na tom, že výplata těchto částek byla přímo spojena s pracovní činností zaměstnance, a jelikož zápůjčka nebyla nikdy splacena, nedal se příjem za zápůjčku nikdy považovat. Tento argument podpořili konkrétní situací, kdy zaměstnanec nejenže akcionářem společnosti v okamžicích poskytování těchto plateb nebyl, ale nakonec se jím ani v budoucnu nestal.

Rozhodnutí KS

Krajský soud v Brně zamítl žalobu společnosti s vyjádřením, že správce daně je v souladu s daňovým řádem povinen zkoumat skutečný obsah právního jednání bez ohledu na jeho formální označení v soukromoprávní sféře („zápůjčka“). Zdůrazňuje tak význam skutečného obsahu a účelu finančních transakcí nad jejich formálním označením v daňovém právu.

Materiální rozdílnost obou částek, tedy minimální mzda versus až desetinásobně vyšší pravidelná měsíční platba ve formě zápůjčky, indikovala dle soudu význam projevu vůle smluvních stran. Dohoda o způsobu vypořádání zápůjčky dále stanovila, že případné prominutí zápůjčky bude spojeno s tím, že nedojde k převodu samotných akcií anebo dojde k započtení poskytnutých finančních prostředků na dividendy. Zjevně tedy úmyslem nikdy nebylo zápůjčku splatit, ale poskytnout zálohu na budoucí platbu. Takové ujednání však odporuje podstatě zápůjčky.

Jednalo se tedy zjevně o zálohu na budoucí podíl na zisku, který měl být průběžným dorovnáním mzdy stanovené v minimální výši. Podíl na zisku vyplácený zaměstnanci, ač ve výši, ve které se vyplácí samotným akcionářům, je však svou podstatou považován za příjem ze závislé činnosti, nikoli za příjem kapitálový. Toto posouzení je v daném případě jednoznačné, protože zaměstnanec nebyl v daném období vlastníkem majetkového podílu. Vykonával však jako zaměstnanec pro společnost činnost, z níž mu plynuly příjmy ze závislé činnosti.

Závěr

Společnost proti rozhodnutí KS podala kasační stížnost a dočkáme se tedy návazného vyjádření Nejvyššího správního soudu („NSS“). Lze však říci, že parametry ujednání mezi společností a zaměstnancem byly v tomto konkrétním případě natolik extrémní, že postup správce daně a jeho stvrzení krajským soudem není příliš překvapivé. Ačkoliv dle již konstantní judikatury NSS nemusí být vždy příjem vyplácený poplatníkovi s příjmy

ze závislé činnosti a více či méně související s touto činností posuzován jako další příjem ze závislé činnosti a je vždy třeba detailně zkoumat veškeré okolnosti této souvislosti (typicky příjmy společníka společnosti z jeho další nezávislé činnosti), v tomto případě postrádáme dostatek argumentace, která by dané smluvní ujednání i fakticky podpořila.

V případě dotazů kontaktujte autory článku nebo poradenský tým EY, se kterým spolupracujete.

Ačkoliv dle již konstantní judikatury NSS nemusí být vždy příjem vyplácený poplatníkovi s příjmy ze závislé činnosti a více či méně související s touto činností posuzován jako další příjem ze závislé činnosti a je vždy třeba detailně zkoumat veškeré okolnosti této souvislosti (typicky příjmy společníka společnosti z jeho další nezávislé činnosti), v tomto případě postrádáme dostatek argumentace, která by dané smluvní ujednání i fakticky podpořila.

Radek Matušík
radek.matustik@cz.ey.com
+420 603 577 841

Nejvyšší správní soud k tématu uznatelnosti úroků při refinancování

Přinášíme vám zajímavé rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (NSS) týkající se otázky splnění testu daňové uznatelnosti úroku při refinancování vnitroskupinovým dluhem.

Situace

- ▶ V roce 2012 společnost efektivně nahradila stávající půjčky od společníků koronovými dluhopisy upsanými opět jejími společníky.
- ▶ Výnos z dluhopisů byl stanoven na úrovni 9 % p. a., přičemž ve smlouvách o půjčkách byla sjednána splatnost půjček do 31. 12. 2024 a úročení 0,35 % p. a.
- ▶ Správce daně dospěl k závěru, že úroky z těchto dluhopisů nejsou daňově účinným nákladem ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů.
- ▶ Důvodem pro tento závěr, který byl později akceptován i krajským soudem, bylo to, že společnost emisí dluhopisů nejenže fakticky nezískala žádné volné externí finanční prostředky, ale naopak je v delším horizontu ztratila, neboť se zavázala hradit svým společníkům za jimi upsané dluhopisy vyšší úrok, než byla povinna hradit na jejich dosavadní pohledávky.

Pohled NSS

- ▶ NSS se postavil na stranu správce daně.
- ▶ Započtením pohledávky za úpis dluhopisů proti již existujícímu závazku společnosti vůči upisovatelům (společníkům) z titulu smluv o půjčkách společnost nezískala žádné finanční prostředky. Před vydáním dluhopisů a započtením jejich úpisu i po něm disponovala finančními prostředky ve shodné výši a se shodným datem splatnosti. Naopak její finanční situace se de facto zhoršila, neboť závazek ze smluv o půjčkách zatížený úrokovou sazbou 0,35 % p. a. nahradila dluhopisy, jejichž výnos byl stanoven fixní úrokovou sazbou 9 % p. a. Společnost tedy fakticky nahradila jeden druh závazku jiným, který však byl pro ni finančně nákladnější. Tento postup dle NSS neodpovídá ekonomicky racionálnímu (přiměřenému) chování a z ekonomického hlediska nedává smysl. Navíc nelze přehlížet ani shodné datum splatnosti půjček a dluhopisů. Pokud by díky emisi dluhopisů byla splatnost půjčených prostředků odsunuta, mohlo by to měnit pohled na věc, neboť by tím společnost získala „dobu navíc“, kdy by mohla v porovnání se smlouvami o půjčce držet cizí prostředky.

- ▶ Co se týče námitky společnosti, že správce daně a městský soud přehlédli, že společnost byla povinna platit úrok také z titulu původních půjček, který by byl bez dalšího daňově uznatelný, NSS reagoval v tom smyslu, že společnost vlastními podnikatelskými kroky vstoupila do rizika, že jí nebude jako daňově uznatelný náklad uznán náklad spočívající v úhradě úroků z nově vydaných dluhopisů ani úrok z původních půjček. Společnost nebyla povinna nahradit původní dluh z půjček vydáním dluhopisů. Její postup, který byl ovlivněn výhodností dluhopisů pro jejich upisovatele (společníky), vedl k nemožnosti uplatnit úroky z vydaných dluhopisů jako daňově uznatelné náklady, neboť vydání dluhopisů daňové orgány a krajský soud správně shledaly za neracionálně vynaložené náklady. Zároveň však nebylo možno společnosti uznat za daňově uznatelný náklad ani úrok z původních půjček, neboť tento úrok v hodnocených zdaňovacích obdobích nehradila a ani hradit nemohla, neboť její závazek ze smluv o půjčkách již zanikl. Tento důsledek dle NSS plynul z podnikatelského rozhodnutí společnosti, která zároveň musí nést jeho daňové důsledky.

Co si z toho vzít

- ▶ Na místě je zvýšená obezřetnost při refinancování vnitroskupinovým dluhem - změnu a podmínky je vždy nutno podrobit testu racionality/přiměřenosti a vše řádně zdokumentovat. Rádi vám při tom budeme asistovat.

Pokud budete mít k výše uvedenému tématu jakékoliv otázky, kontaktujte prosím autora článku nebo svůj oblíbený poradenský tým.

Započtením pohledávky za úpis dluhopisů proti již existujícímu závazku společnosti vůči upisovatelům (společníkům) z titulu smluv o půjčkách společnost nezískala žádné finanční prostředky. Před vydáním dluhopisů a započtením jejich úpisu i po něm disponovala finančními prostředky ve shodné výši a se shodným datem splatnosti. Naopak její finanční situace se de facto zhoršila, neboť závazek ze smluv o půjčkách zatížený úrokovou sazbou 0,35 % p. a. nahradila dluhopisy, jejichž výnos byl stanoven fixní úrokovou sazbou 9 % p. a. Společnost tedy fakticky nahradila jeden druh závazku jiným, který však byl pro ni finančně nákladnější.

V případě jakýchkoliv dotazů se prosím obraťte na svého kontaktního partnera nebo manažera.

Zdanění společnosti

Lucie Říhová +420 731 627 058
Libor Frýzek +420 731 627 004
Ondřej Janeček +420 731 627 019
Jana Wintrová +420 731 627 020
Radek Matušík +420 603 577 841

DPH a cla

David Kužela +420 731 627 085
Stanislav Kryl +420 731 627 021

Zdanění fyzických osob

Martina Kneiflová +420 731 627 041
Ondřej Polívka +420 731 627 088

Právo

Ondřej Havránek +420 703 891 387

EY

+420 225 335 111
ey@cz.ey.com
www.ey.com/cz

Přihlášení k odběru

Pokud si přejete, aby naše daňové a právní zpravodajství dostával na e-mail i někdo z Vašich kolegů či známých, prosím přepošlete mu tento e-mail a může se přihlásit k odběru [zde](#).

Odhlášení z odběru

Nepřejete-li si odebrat Daňové a právní zprávy EY, prosím kontaktujte Marii Kotalíkovou: marie.kotalikova@cz.ey.com.

EY | Building a better working world

EY přispívá k lepšímu fungování světa tím, že vytváří hodnotu pro klienty, zaměstnance, společnost i celou planetu a buduje důvěru na kapitálových trzích.

Týmy odborníků EY s využitím dat, umělé inteligence a pokročilých technologií pomáhají klientům s důvěrou a sebedůvěrou utvářet budoucnost a nacházet odpovědi na ty nejnáléhavější výzvy dneška a zítřka.

Díky detailní znalosti různých ekonomických odvětví, globálně propojené multidisciplinární síti a ekosystému nejrůznějších partnerských organizací mohou týmy našich auditorů, konzultantů, daňových poradců i odborníků na strategické a transakční poradenství poskytovat komplexní služby ve více než 150 zemích a teritoriích.

All in to shape the future with confidence.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníkou osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.cz.

© 2025 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

ED None

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat jako na poskytnutí účetního, daňového, právního ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com

Víte, že:

- ▶ byl schválen samostatný limit pro osvobození tzv. zdravotních benefitů? [↗](#)
- ▶ zdanění akciových a opčních plánů je opět na scéně s překvapivým vývojem? [↗](#)
- ▶ Ministerstvo financí shrnulo daňové změny pro rok 2025? [↗](#)
- ▶ MPSV připravilo přehled legislativy v jeho gesci s účinností plánovanou od 1. 1. do 30. 6. 2025? [↗](#)
- ▶ GFŘ připravilo shrnutí nejvýznamnějších změn v oblasti DPH účinných od 1. 1. 2025? [↗](#)
- ▶ MPSV představilo návrh zákona o tzv. jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele? [↗](#)
- ▶ EU schválila směrnici FASTER? [↗](#)
- ▶ byly schváleny významné změny v oblasti sociálního zabezpečení? [↗](#)